

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní Mgr. Jarmilou Úředníčkovou v právní věci

žalobkyně:

B. P.

zastoupená opatrovníci: J. B.,

právně zastoupena: Mgr. Kateřina Malchárková, advokátka sídlem 702
00 Ostrava, Masná 1324/1

proti

žalovanému:

Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

sídlem 128 01 Praha 2, Na Poříčním právu 1

**o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 8. 2024 č. j. MPSV-2024/183970-923, ve věci
příspěvku na péči**

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 8. 2024 č. j. MPSV-2024/183970-923 **se zrušuje** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobkyni na nákladech řízení částku 2 600 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám její zástupkyně.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se podanou žalobou domáhala zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 8. 2024, kterým bylo zamítnuto její odvolání proti rozhodnutí Úřadu práce České republiky – Krajské pobočky v Ostravě ze dne 3. 3. 2023 č. j. 114912/2023/OOI, jímž byl zamítnut návrh žalobkyně na změnu výše přiznaného příspěvku na péči od září

Shodu s prvopisem potvrzuje I. M.

2022 a bylo rozhodnuto poskytovat jí příspěvek ve výši 4 400 Kč měsíčně. Žalovaný správní rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil.

2. Žalobkyně namítala, že ačkoliv splňuje veškeré předpoklady pro přiznání příspěvku na péči ve výši odpovídající těžké závislosti ve smyslu zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o sociálních službách“), žalovaný, stejně jako správní orgán prvního stupně rozhodl ve věci žalobkyně o zamítnutí její žádosti o zvýšení příspěvku na péči a vyhodnotil dokonce, že se zdravotní stav žalobkyně zlepšil a začala zvládat vícero základních životních potřeb. Žalobkyně je osobou celoživotně zdravotně postiženou, trpící mentální retardací. Za zcela absurdní považuje, že žalovaný, správní orgán prvního stupně, resp. jejich posudkové komise, nemyslitelně dospívají postupem času, čím více jsou namítány její opakovaná pochybení a nezhodnocení komplexních zdravotních poměrů a zvládání jejích životních potřeb, k tomu, že vlastně zvládá čím dál více životních potřeb, jako by se její zdravotní stav rapidně zlepšoval. To však není reálné a zcela zřejmé ani vzhledem k diagnóze vůbec možné.
3. Posudková komise působící u žalovaného konstatuje, že v rámci posudku dne 2. 8. 2023 nezvládala 5 základních životních potřeb, v posudku dne 26. 10. 2023 již pouze 4 základní životní potřeby a dne 11. 3. 2024 dokonce jen 3 základní životní potřeby a při tomto závěru zůstává posudková komise i v posudku ze dne 2. 8. 2024, přestože z posudku je zřejmé, že řádně nevyhodnocuje veškeré dokumenty ve své spojitosti, ale výhradně se zabývá pouze diagnózou uvedenou ošetřující lékařkou Mgr. R., se kterou vyjadřuje nesouhlas. Argumentuje však chybně předem pojatými přesvědčeními o zvládání životních potřeb žalobkyně. Závěry posudkové komise následně bez dalšího přebírá do svého rozhodnutí žalovaný.
4. Žalobkyně žalovanému vytkla, že nezohlednil při zhodnocení jejího zdravotního stavu veškeré podklady. Z lékařských zpráv psychiatra MUDr. K. a zprávy z psychologického vyšetření PhDr. V., resp. Mgr. R. ze dne 28. 8. 2023 (vypracována ke dni 11. 9. 2023) posudková komise nedovozuje závěry, které z nich však fakticky vyplývají. Zároveň zcela přehlíží sdělení Centra pro osoby se zdravotním postižením Čtyřlístek ze dne 6. 11. 2023 PhDr. S. A. Konec konců nevychází zcela v úplnosti ani ze sociálního šetření, které zpracoval nejprve Úřad práce a následně také Ministerstvo práce a sociálních věcí.
5. Ačkoliv si posudková komise vyžádala kompletní lékařskou dokumentaci MUDr. K., ne k veškeré přihlédla. Veškerá lékařská dokumentace tohoto psychiatra není ani okomentována jako podklad pro vydání rozhodnutí, a to zejména lékařská zpráva ze dne 13. 12. 2023 a ze dne 10. 1. 2024 (měly by být součástí spisu žalovaného).
6. Žalovaný nepřihlédl ke sdělení centra Čtyřlístek ze dne 6. 11. 2023, které doložila do spisového materiálu v rámci kterého příslušný pověřený pracovník tzv. klíčový pracovník, komentoval schopnosti žalobkyně týkající se zvládání jejích základních životních potřeb. I když žalovaný uvádí, že ke sdělení centra Čtyřlístek bylo v rámci řízení přihlédnuto, fakticky jde jen o konstatování, obsah sdělení nikdo v řízení, ani žalovaný, ani posudková komise působící u žalovaného, nikterak nevyhodnotila.
7. Přitom centrum Čtyřlístek, kde bydlí a jejichž pracovníci o ni každodenně pečují a dohlíží na jednotlivé potřeby sebepečce, jsou nejvíce obeznámeni s jejími schopnostmi. Bez jejich dozoru by se o sebe nedokázala postarat ani pokud jde o stravování, oblékání a obouvání,

komunikace a orientace i tělesnou hygienu (nehledě o péči o zdraví, osobní aktivity a péči o domácnost).

8. Žalobkyně uvedla, že činí veškeré činnosti pod dohledem a s vedením pracovníků v zařízení, jedná se o tzv. „klíčového pracovníka“. Ačkoliv na tuto skutečnost byla posudková komise upozorňována, odmítla k ní přihlédnout. Posudková komise bez toho, aby k tomu měla jakýkoli podklad, učinila k péči klíčového pracovníka toto správní uvážení: „To však není reálné, neboť by musel být stejný počet klientů a pracovníků, aby přibližně ve stejnou dobu zvládali u všech osob např. dohled na snídani nebo oblékání, sprchování.“ (Uvedeno na str. 2 posudku). Dohled klíčový pracovník může činit u některých činnostech zároveň např. posudkovou komisí zmiňované stravování. Pokud jde o oblékání a sprchování, skutečně je toto prováděno pod dohledem klíčového pracovníka u každého jednotlivého klienta, tedy i u ní, neboť si nedovede vybrat vhodné oblečení a potřebuje dohled k tomu, aby se řádně oblékla. Toto vyplynulo jak ze sociálního šetření ze dne 16. 9. 2022 a ze sociálního šetření ze dne 17. 8. 2023, tak ze sdělení centra Čtyřlístek ze dne 6. 11. 2023.
9. Nutné je také podotknout, že je osobou mentálně postiženou, jejíž nálady kolísají. Může také okolí dokazovat, že fakticky vše zvládá, reálně ale nikoli, jako dítě.
10. S ohledem na všechny skutečnosti níže rozvedené, má za to, že žalovaný a správní orgán prvního stupně míru schopností žalobkyně zvládat základní životní potřeby byly zhodnoceny zcela chybně a pro účely posouzení zdravotního stavu a jejích schopností bude třeba přibrat znalce a zpracovat znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie.
11. Ve vztahu k základní životní potřebě b) orientace a c) komunikace, žalobkyně namítala, že žalovaný, resp. posudková komise nevyhodnocuje správně veškeré podklady pro vypracování posudku. Z vyšetření Mgr. R. ze dne 28. 8. 2023, vypracována ke dni 11. 9. 2023, vyplývá následující: „Je mobilní, orientovaná osobou, orientace místem, časem a situací vágní. Komunikace omezená, v rozhovoru používá slova nebo jednoduchá slovní spojení, artikulace místy zhoršená sama si neuvaří najíst se dokáže sama oblékání pod dohledem dospělého.“
12. Posudkově významné jsou z pohledu žalobkyně ale i další skutečnosti vyplývající z vyšetření, které již posudková komise, potažmo žalovaný jako významné skutečnosti rozhodné pro rozhodnutí vůbec v rámci posudku (a následně žalovaný ve svém rozhodnutí) neuvádí. Konkrétně je v lékařské zprávě uvedeno: „Vyžaduje trvalou podporu při běžných každodenních činnostech, vzhledem k intelektovým schopnostem není schopna se o sebe postarat v situacích běžného života, není schopna správně vnímat a interpretovat sociální situace. Schopnost se rozhodovat a vyhodnotit důsledky rozhodnutí je limitována, stejně tak je limitována schopnost plánovat...“ (str. 3 vyšetření). A dále: „...orientovaná pouze osobou, místem, časem a situací vágní. V kontaktu opatrná, kooperující, vyhoví požadavkům...Hovoří málo, tempo řeči mírně inhibované, hlasitost přiměřená, místy horší artikulace, což může ztěžovat porozumění...Odpovědi přiléhavé, jednoslovné, občas použije slovní spojení, celé věty ne...“ (str. 1 vyšetření).
13. Ačkoliv posudková komise působící u žalovaného ji shlédla v rámci nařízeného jednání před posudkovou komisí dne 10. 5. 2024, nedovodila ze shlédnutí žádné relevantní závěry. Sama posudková komise totiž dospěla k závěru, že odpovídala pouze jednoslovně, sama mnohdy nevěděla, jak vůbec odpovědět a na co je vlastně dotazována. Takové chování je plně

v souladu s diagnostickými závěry Mgr. R. a posudková komise žalovaný toto měl patřičně vyhodnotit.

14. Sdělení organizace Čtyřlístek ze dne 6. 11. 2023 ve vztahu k orientaci a komunikaci potvrzuje, že potřebuje podporu pracovníka, jak při orientaci (zejména v orientaci místem a orientaci v obvyklých situacích a ohledně přiměřené reakce na tyto obvyklé situace), tak při komunikaci („...často odpovídá pouze jednoslovně, nerozvine komunikaci, uzavře se nebo naopak říká věci, které na nich nenavazují a jsou obsahově stále se opakující.“) Předmětné sdělení je žalovaným zcela přehlíženo.
15. K základním životním potřebám d) stravování a e) oblékání a obouvání, žalobkyně uvedla, že tyto schopnosti byly u ní trvale hodnoceny jako nezvládané, nyní je posudková komise působící u žalovaného, potažmo žalovaný bez bližších důvodů považuje za zvládané, ačkoliv tyto jsou prováděny pod trvalou kontrolou klíčového pracovníka organizace Čtyřlístek, což vyplývá mimo jiné ze sdělení organizace Čtyřlístek ze dne 6. 11. 2023, ale také ze sociálního šetření provedeného jak Úřadem práce, tak Ministerstvem práce a sociálních věcí.
16. Ze záznamu o sociálním šetření ze dne 23. 8. 2023 se ve vztahu ke schopnosti stravování uvádí: „Potřebuje celodenní dohled a nutnou podporu.“ To potvrzuje i sdělení organizace Čtyřlístek ze dne 6. 11. 2023 k výběr hotového nápoje nebo potravin: „Vybere si, ale při výběru potravin např. z lednice vůbec nezohledňuje dobu použitelnosti potravin. Pracovník musí potraviny průběžně kontrolovat. ... Nenapadne ji vůbec nakoupit si zeleninu, ovoce, jiné druhy uzenin apod.“
17. Ze sociálního šetření ze dne 23. 8. 2023 ve vztahu ke schopnosti oblékání a obouvání se podává: „...je nutné oblečení zkontrolovat, protože paní P. nerozezná vhodnost oblečení, nachystá si špinavé, použité nebo roztrhané oblečení namísto čistého a vhodného.“ Ze sdělení Čtyřlístku ze dne 6.11.2023 k manipulaci s oblečením v souvislosti s denním režimem plyne: „Podpora pracovníka je při této aktivitě důležitá.“
18. Žalovaný zvládání těchto základních životních potřeb nijak nevyhodnocuje.
19. Ve vztahu k základní životní potřebě f) tělesná hygiena, žalobkyně uvedla, že i tato schopnost je považovaná posudkovou komisí působící u žalovaného jako zvládaná, ačkoliv v rámci sociálního šetření je uvedeno, že provádění hygieny se u žalobkyně zhoršilo a je nutné jí připomínat dodržování mytí a pobízení k provádění hygieny (vyplývá ze sociálního šetření ze dne 23. 8. 2023). Ve sdělení Čtyřlístku ze dne 6. 11. 2023 se navíc uvádí: „...pracovník ji musí vést a motivovat k mytí (nerozezná potřebu). Hygienické úkony provádí sama, avšak je nutné, aby jí pracovník vlasy domyl...pracovník připomíná mazání problémových míst na kůži.“ Zároveň je nutno jí připomínat hygienu rukou. Je nutný dohled a dopomoc. Je třeba dohlížet, aby provedla v rámci menstruace výměnu hygienických pomůcek, jinak by byla znečištěná. Stává se jí také, že má krví znečištěné oblečení.
20. K základní životní potřebě g) výkon fyziologické potřeby, žalobkyně uvedla, že je nutný dohled klíčového pracovníka nad používáním hygienických pomůcek, což žalovaný zcela přehlíží (tato skutečnost vyplývá, jak ze sociálního šetření ze dne 23. 8. 2023, tak ze sdělení Čtyřlístku ze dne 6. 11. 2023).

21. Ve vztahu k základní životní potřebě a) mobilita, žalobkyně namítala, že nebylo přihlédnuto ke zjištění plynoucího ze sociálního šetření ze dne 23. 8. 2023 o tom, že napadá na dolní končetinu (z důvodu, že jednu z dolních končetin má kratší). Při chůzi po schodech se musí přidržovat.
22. Žalobkyně dále uvedla, že v argumentaci napadeného rozhodnutí shledává nelogičnosti, rozhodnutí je nepřezkoumatelné. Posudková komise a v návaznosti na to žalovaný argumentuje tím, že dle zprávy Mgr. R. ze dne 23.11.2023, která hodnotí, že „...výkon v některých oblastech dosahuje pásma LMR (lehká mentální retardace) a využitelnost v běžném životě je však ještě nižší, odpovídá pásmu středně těžké mentální retardace (SMR).“ Následně se objevuje argument, že způsoby zvládání základních životních potřeb a schopnost sebeobsluhy tomuto dle názoru žalovaného neodpovídají. Tedy i když objektivně z lékařské zprávy vyplývá, že trpí středně těžkou mentální retardací, žalovaný (resp. posudková komise působící u žalovaného) vyhodnotila, že tuto diagnózu jednoduše posudkově nevyhodnotí, jelikož bez jakéhokoli vyšetření má za to, že její zdravotní stav není tak závažný. Toto je však argumentace kruhem, když posudková komise a následně žalovaný nepřihlédl k veškerým skutečnostem ovlivňujícím zvládání základních životních potřeb a k reálnému průběhu zvládání základních životních potřeb.
23. Posudková komise působící u žalovaného ve vztahu ke zdravotnímu stavu žalobkyně přehlíží, že bere trvale medikaci k řešení jejích psychiatrických obtíží, a to Risperdal a Reagila. To posudková komise v posudku ani žalovaný v napadeném rozhodnutí neuvádí a nezohledňuje.
24. Žalobkyně rovněž namítala, že v průběhu správního řízení navrhla, aby bylo provedeno aktuální sociální šetření, k čemuž jí bylo sděleno, že jde pouze o jeden z podkladů pro vydání rozhodnutí. Zároveň je však zřejmé, že ve vztahu k posouzení zvládání základních životních potřeb je podkladem zcela zásadním. Posudková komise, která opakovaně rozhodovala o zvládání základních životních potřeb jako je obouvání, péče o domácnost, péče o zdraví, komunikace a koneckonců i orientace, bez zhlédnutí žalobkyně nemohla zvládání základních životních potřeb řádně posoudit. Žádná lékařská zpráva toto nikdy obsahovat nebude a žalovaný by tak mohl vycházet maximálně z podaného sdělení centra Čtyřlístek, ovšem posudková komise, ani žalovaný tak neučinili.
25. Žalovaný v písemném vyjádření navrhl zamítnutí žaloby. Dle žalovaného posudková komise a následně i sám v rozhodnutí vysvětlil, že žalobkyně byla v minulosti posouzena jako převážně bezmocná dle tehdejších právních předpisů, v té době se však jednalo o posudkový omyl, neboť závažnost jejího stavu byla nadhodnocena – její zdravotní postižení neodpovídalo převážné bezmocnosti. Následné uznání závislosti na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II PK MPSV považuje za nadhodnocení vzniklé administrací ke dni 1. 1. 2007 při změně právních předpisů. V té době zdravotní stav nebyl vůbec hodnocen a změny byly učiněny pouze administrativně na základě změny právní normy (překlopení převážné bezmocnosti do závislosti ve stupni II příspěvku na péči). Nyní došlo k posouzení zdravotního stavu žalobkyně v souladu s platnou a účinnou legislativou a k objektivizaci zdravotního stavu žalobkyně.

26. Zvolení formy poskytované pomoci je v případě žalobkyně zcela na opatrovnici s ohledem na její potřeby, dostupnost služeb či jiných kritérií.
27. Co se týká mentální retardace, k tomu žalovaný uvádí, že u žalobkyně bylo opakovanými vyšetřeními zjištěno, že se její inteligenční kvocient pohybuje v rozmezí lehké mentální retardace a z běžně dostupných informací je zřejmé, že mentální postižení je trvalé snížení inteligence v důsledku organického poškození mozku. Retardaci tedy nelze léčit, protože nejde o nemoc, ale trvalý fyziologický stav. Jedinci jsou většinou schopni užívat řeč v každodenním životě, dosáhnout nezávislosti v osobní péči (jídlo, hygiena, oblékání apod.) a v praktickém životě. V emocionální oblasti se projevuje afektivní labilita. K lehké mentální retardaci se mohou individuálně přidružit vývojové poruchy, autismus, tělesné postižení, epilepsie, poruchy chování. Postižení jedinci se vzdělávají většinou ve školách praktických podle odpovídajícího vzdělávacího programu, při splnění stanovených podmínek je však možná i integrace do běžné základní školy. Při vzdělávání je vhodné rozvíjet jejich dovednosti a kompenzovat nedostatky.
28. V tomto řízení se nevedl spor o mentální retardaci, ale o funkční dopad uvedeného postižení na zvládání základních životních potřeb. Prokazatelně bylo mnoholetými vyšetřeními zjištěno, že inteligenční kvocient žalobkyně se pohybuje v pásmu lehké mentální retardace, o čemž svědčí i popis toho, jak působila ve svém přirozeném prostředí, a i zjištění při jednání PK MPSV. Jen těžko lze uvěřit tomu, že někdo, kdo trpí lehkou mentální retardací má využitelnost na hranici těžké mentální retardace.
29. Žalovaný s případným ustanovením znalce z oboru psychiatrie nesouhlasí, neboť znalecký posudek byl již např. vypracován při omezení svéprávnosti, a ze zdravotnické dokumentace jednoznačně vyplývá, že se u žalobkyně jedná o lehkou mentální retardaci.
30. Žalovaný poukázal na to, že v tomto správním řízení bylo vypracováno celkem šest posudků (2x OSSZ a 4x PK MPSV), žalovaným bylo provedeno sociální šetření a žalobkyně byla účastna jednání PK MPSV, na kterém byla také vyšetřena. PK MPSV jednala i dne 10. 5. 2024, ale následně jednání odročila, aby si vyžádala psychiatrickou dokumentaci žalobkyně od MUDr. K., kterou PK MPSV obdržela dne 30. 5. 2024. PK MPSV vysvětlila, co jí vedlo k tomu, že byl v minulosti stav nadhodnocen (viz text výše), a že nyní došlo k objektivizaci zdravotního stavu žalobkyně a posouzení stupně závislosti dle platné legislativy. I když se tedy zdravotní stav žalobkyně nezměnil, z dokumentace vyplývá, že je stabilní, došlo ke změně počtu uznaných základních životních potřeb jako nevládaných.
31. K námitkám ve vztahu k jednotlivým základním životním potřebám žalovaný uvedl: a) mobilita – advokátka namítá, že žalobkyně napadá na dolní končetinu (z důvodu, že jednu z dolních končetin má kratší). Při chůzi po schodech se musí přidržovat. K tomu, žalovaný uvádí, že to, že se musí žalobkyně přidržovat při chůzi po schodech neznamená, že danou potřebu nevládá, neboť většina populace se běžně přidržuje. Dle podkladové dokumentace je žalobkyně schopna samostatného stoje a chůze bez kompenzačních pomůcek, kulhá, chodí pomalu, hybnost horních končetin je bez omezení, zvládá měnit polohy, stát vydrží, chůze do schodů s přidržováním se zábradlí se posudkově připouští a nezohledňuje, žalobkyně takto zvládá v rozsahu jednoho patra se střídáním pravé a levé dolní končetiny a přidržováním se zábradlí. Je schopna cestovat městskou hromadnou dopravou – např. jezdí sama autobusem k holiči. Tato základní životní potřeba nebyla jako nevládaná zohledněna.

b) orientace - dle podkladové dokumentace se u žalobkyně jedná o lehkou mentální retardaci, stanovení středně těžké mentální retardace nebylo podloženo patřičným psychiatrickým či psychologickým vyšetřením, testací MMSE apod. Sdělení psycholožky PhDr. V. a psychiatra MUDr. K., že je žalobkyně v péči jejich ambulancí pro mentální retardaci středního stupně, pro kterou je invalidizována a omezena ve svéprávnosti není doloženo výše uvedeným vyšetřením. Dle rozsudku okresního soudu je žalobkyně omezena ve svéprávnosti s nakládáním s financemi a majetkem nad 500 Kč měsíčně, dát souhlas s běžným ošetřením a vyšetřením a jednat před orgány veřejné správy. Ve svém známém sociálním prostředí se orientuje, je adaptovaná na chráněné bydlení, orientuje se místem, časem, osobami, spolupracuje. Je schopna rozpoznávat a rozeznávat zrakem a sluchem. Tato základní životní potřeba nebyla jako nezvládaná zohledněna. c) komunikace - u žalobkyně z doložené dokumentace v daném období nebylo prokázáno žádné z výše uvedených postižení, komunikuje na jednoduché úrovni, na telefonu dokáže přijmout hovor, je schopna porozumět dotazům a podávat na ně adekvátní srozumitelné odpovědi. Tato základní životní potřeba nebyla jako nezvládaná zohledněna. d) stravování - dle podkladové dokumentace bylo zjištěno, že je žalobkyně schopna si stravu vybrat, schopna příborem rozdělit, naservírovat, najíst se samostatně běžným způsobem, stravu přenést na místo konzumace, uvařit v rychlovarné konvici nápoj, nemá žádný dietní režim. Expiraci je nutno hlídat v rámci nakupování, tedy základní životní potřeby j) péče o domácnost. Tato základní životní potřeba nebyla jako nezvládaná zohledněna. e) oblékání a obouvání - pro zvládnutí této základní životní potřeby jsou u žalobkyně její kognitivní schopnosti dostatečné, horní končetiny jsou bez patologického nálezu, síla stisku rukou, pohyblivost horních končetin i jemná motorika jsou přiměřené, dolní končetiny v normě. Oblečení i obutí si žalobkyně vybere přiměřeně klimatickým podmínkám a denním okolnostem a nachystá si ho, je schopna rozeznat rub a líc. Žalobkyně si může brát oblečení denně čisté, špinavé může dávat do koše nebo na jiné vhodné místo, aby nedocházelo k mísení čistého a špinavého prádla, což by také mělo být cílem podpory zařízení. Tato základní životní potřeba nebyla jako nezvládaná zohledněna. f) tělesná hygiena - dle podkladové dokumentace je žalobkyně schopna si sama umýt obličej, ruce, vyčistit si zuby, učeš se sama, celkovou hygienu, včetně mytí vlasů provádí samostatně, osuší se sama, nikdo u těchto činností nedohlíží, nehty na jedné ruce si ostříhá sama, na druhé pak pracovník zařízení. Připomínání nutnosti hygieny pak není u žalobkyně každodenního charakteru. Navíc může používat jednorázové menstruační kalhotky, které po použití, před sprchováním, vyhodí. Může používat i vlhčený toaletní papír apod. Tato základní životní potřeba nebyla jako nezvládaná zohledněna. g) výkon fyziologické potřeby - dle podkladové dokumentace si na WC žalobkyně zajde sama a včas, sama usedne, vstane, zaujme polohu, vyprázdní se a provede očistu. Hygienické pomůcky v době menstruace si mění sama, není inkontinentní. Navíc může používat jednorázové menstruační kalhotky, které po použití, před osprchováním, vyhodí. Může používat i vlhčený toaletní papír apod. Tato základní životní potřeba nebyla jako nezvládaná zohledněna.

32. Krajský soud v souladu s ust. § 75 odst. 1 a 2 s.ř.s., zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného, v mezích žalobních bodů, včetně řízení, které předcházelo jeho vydání, dle skutkového a právního stavu k datu vydání napadeného rozhodnutí a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

33. Podle ustanovení § 8 odst. 2 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, osoba starší 18 let věku se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve a) stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři nebo čtyři základní životní potřeby, b) stupni II (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat pět nebo šest základních životních potřeb, c) stupni III (těžká závislost) jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat sedm nebo osm základních životních potřeb, d) stupni IV (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat devět nebo deset základních životních potřeb, a vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby.
34. Podle ustanovení § 9 odst. 1 zákona o sociálních službách, při posuzování stupně závislosti se hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby: a) mobilita, b) orientace, c) komunikace, d) stravování, e) oblékání a obouvání, f) tělesná hygiena, g) výkon fyziologické potřeby, h) péče o zdraví, i) osobní aktivity, j) péče o domácnost.
35. Podle ustanovení § 9 odst. 4 téhož zákona, při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplyvá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.
36. Podle ustanovení § 9 odst. 5 téhož zákona, pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se vyhodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku.
37. Podle ustanovení § 9 odst. 6 téhož zákona, bližší vymezení schopností zvládat základní životní potřeby a způsob jejich hodnocení stanoví prováděcí právní předpis.
38. Krajský soud předesílá, že při rozhodování o příspěvku na péči je zásadním a rozhodujícím důkazem posudek o závislosti osoby. Správní orgány mají při posuzování žádosti o příspěvek na péči jasně stanovená pravidla a meze, ve kterých se při svém rozhodování musejí pohybovat. V rámci posuzování stupně závislosti osoby na pomoci jiné fyzické osoby správní orgány vycházejí z příslušných posudků, v nichž je stanoveno, jakou ze základních životních potřeb osoba zvládá či nikoli; správním orgánům ani soudům nepřísluší činit medicínské závěry. U posudků je pak nutné, aby vyhověly kritériím stanovených v judikatuře Nejvyššího správního soudu na jejich úplnost a přesvědčivost (viz rozsudky NSS č. j. 5 Ads 80/2016-22, č. j. 5 Ads 254/2017-27 a mnohé další). Nejvyšší správní soud rovněž setrvale judikuje, že posudkové řízení je specifickou formou správní činnosti spočívající v posouzení zdravotního stavu občana a některých důsledků z něj vyplývajících pro oblast sociálního zabezpečení a důchodového pojištění. Jde o postup posudkového orgánu, jehož hlavním obsahem je posudková činnost, která předpokládá vedle odborných lékařských znalostí též znalosti z oboru posudkového lékařství. Výsledkem posouzení je potom odborný posudek, který je pro správní orgán stěžejním důkazem, a na který je správní orgán při nedostatku odborné erudice odkázán. Proto je třeba klást zvýšený důraz

na jednoznačnost, určitost, úplnost a přesvědčivost každého takového posudku. Tyto náležitosti posudek splňuje pouze v případě, že se v něm posudková komise vypořádá se všemi rozhodnými skutečnostmi, přihlédne k potížím udávaným účastníkem řízení, výsledkům sociálního šetření a lékařským zprávám. Své závěry musí posudková komise náležitě podložit a odůvodnit. Je nezbytné, aby posudek obsahoval vysvětlení, jakým způsobem posudková komise hodnotila veškeré posudkové podklady, které z nich považovala za relevantní, příp. z jakého důvodu se od závěrů uvedených v některých z nich odchýlila. Posuzovaný zdravotní stav potom musí být popsán dostatečně jasně a přesně, aby nevyvstávaly žádné další pochybnosti. Případné chybějící či nepřesně formulované náležitosti posudku, které způsobují jeho nepřesvědčivost či neúplnost, totiž správní orgán nemůže nahradit vlastní úvahou, pro niž nemá potřebnou odbornou erudici (viz např. rozsudek NSS č. j. 6 Ads 299/2014-25). Nenaplnění uvedených požadavků je vadou řízení před správním orgánem ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

39. V souladu s § 2a vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterážto je prováděcím právním předpisem a obsahuje bližší vymezení schopnosti zvládat základní životní potřeby, posudková komise musí posoudit zvládnutí dané životní potřeby skrze dílčí aktivity vymezené pro jednotlivé potřeby v příloze č. 1 vyhlášky (viz rozsudek NSS č. j. 4 Ads 68/2014-37). Nezvážnutí, byť jen jedné z vymezených aktivit, znamená nezvládnutí dané životní potřeby (§ 2a vyhlášky).
40. Na tomto místě je třeba rovněž zdůraznit, že za neschopnost zvládat základní životní potřeby se považuje stav, kdy životní potřebu nelze zvládnout v přijatelném standardu, jímž se rozumí zvládání životní potřeby v kvalitě a způsobem, který je běžný a obvyklý a který umožňuje, aby tato potřeba byla zvládnuta bez každodenní pomoci jiné osoby (§ 1 odst. 4 prováděcí vyhlášky).
41. Ze správních spisů zjistil krajský soud následující skutečnosti. Žalobkyně dne 12. 9. 2022 požádala o změnu výše přiznaného příspěvku na péči. Dne 16. 9. 2022 bylo pro účely řízení o příspěvku provedeno sociální šetření. Následně Okresní správa sociálního zabezpečení Opava vypracovala 16. 11. 2022 a 14. 12. 2022 posudek, podle něhož se u žalobkyně jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou je lehká mentální retardace s poruchami chování. OSSZ dospěla k závěru, že žalobkyně nezvládá celkem pět základních životních potřeb, a to e) oblékání a obouvání, f) tělesná hygiena, h) péče o zdraví, i) osobní aktivity, j) péče o domácnost. Rozhodnutím Úřadu práce České republiky – Krajské pobočky v Ostravě ze dne 3. 3. 2023 č. j. 114912/2023/OOI byl návrh žalobkyně na změnu výše přiznaného příspěvku na péči od září 2022 zamítnut a bylo rozhodnuto poskytovat jí příspěvek na péči ve výši 4 400 Kč měsíčně. Podkladem rozhodnutí správního orgánu I. stupně byl výše uvedený posudek okresní správy sociálního zabezpečení ze dne 16. 11. 2022 a 14. 12. 2022. Proti uvedenému rozhodnutí podala žalobkyně odvolání, v němž namítala nesprávné zhodnocení jejího zdravotního stavu a uvedla, že nezvládá základní životní potřeby mobilita, orientace, komunikace, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, péče o zdraví, osobní aktivity, péče o domácnost. Přílohou odvolání byla lékařská zpráva MUDr. K. ze dne 13. 12. 2022. O uvedeném odvolání žalovaný rozhodl žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 20. 8. 2024 č. j. MPSV-2024/183970-923, jímž odvolání zamítl a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil. V průběhu odvolacího řízení posoudila stupeň závislosti žalobkyně posudková komise MPSV ČR v Ostravě dne 2. 8. 2023 se závěrem, že u žalobkyně se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav

s diagnózami: lehká mentální retardace s poruchami chování, dětská mozková obrna s diparetickým postižením dolních končetin, převážně vlevo, stav po opakovaných operacích (dvakrát), zkrat levé dolní končetiny, epilepsie, hepatopatie, strabismus, stav po sterilizaci v roce 1999. Posudek obsahuje výčet podkladové dokumentace, z níž posudková komise vycházela, jejíž součástí byla zdravotní dokumentace žalobkyně, znalecký posudek vypracovaný pro Okresní soud v Ostravě MUDr. S. ze dne 6. 11. 2017, dále nálezy psychologů, záznam ze sociálního šetření úřadu práce 16. 9. 2022. Posudková komise dospěla k závěru, že „rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně je lehká mentální retardace, CIQ 57, funkčně v pásmu středně těžké mentální retardace. Žalobkyně je omezena ve svéprávnosti. Je mobilní bez opěrných pomůcek, dle praktické lékařky je orientovaná ve všech směrech. Komunikuje s ostatními klienty zařízení na jednoduché úrovni. Je schopna přijmout hovor. Sama se nají a napije. Namaže pečivo pod dohledem, přenesení jídlo. Neodhadne typ oblečení vzhledem ke klimatickým podmínkám, sama se obleče a obuje. Tělesná hygiena probíhá ve sprchovém koutě, potřebuje dopomoc při mytí vlasů. Fyziologickou potřebu včetně očisty zvládá. Potřebuje dopomoc v péči o zdraví, osobních aktivitách – omezena ve svéprávnosti a péči o domácnost.“ Dle posudkové komise závěry sociálního šetření vyhodnoceného v přirozeném sociálním prostředí, jsou v souladu se zjištěnými údaji o zdravotním stavu a funkčních poruchách. Posudková komise hodnotila stupeň závislosti stejně jako Okresní správa sociálního zabezpečení v Opavě, tedy že pro zjištěný dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav žalobkyně nezvládá celkem pět základních životních potřeb, a to e) oblékání a obouvání, f) tělesná hygiena, h) péče o zdraví, i) osobní aktivity, j) péče o domácnost. Při kognitivní poruše v rámci lehké mentální retardace a zachované hybnosti končetin, není dle posudkové komise medicínský důvod pro nezvládání mobility, orientace, komunikace, stravování a výkonu fyziologické potřeby. Nezvládání základních životních potřeb tělesná hygiena a oblékání a obouvání považuje posudková komise za hraniční. Se závěry tohoto posudku žalobkyně nesouhlasila, což sdělila žalovanému písemně 10. 8. 2023 a namítala, že nebyl zkoumán její aktuální zdravotní stav a oblasti zvládání základních životních potřeb v souladu se zjištěnými diagnózami.

42. Žalovaný následně 17. 8. 2023 provedl nové sociální šetření v přirozeném prostředí žalobkyně Chráněném bydlení Čtyřlístek. Z protokolu ze sociálního šetření ze dne 17. 8. 2023 a záznamu ze sociálního šetření se k základní životní potřebě a) mobilita konstatuje, že žalobkyně na židli u stolu usedla sama i z ní vstala, stát vydrží. V posteli se samostatně obrací, mění polohy, při chůzi žádné opěrné pomůcky nepoužívá. Je schopna chodit krok za krokem v dosahu 200 m, bez pomoci otevře i zavře dveře. Sociální pracovnice uvedla, že s použitím kliky nemá žalobkyně problém. Někdy má potíže se zapuštěnou klikou u interiérových posuvných dveří. Tyto dveře byly v místnosti, kde probíhalo šetření. Žalobkyně byla schopna samostatně klíčem otevřít vstupní vchod i svůj pokoj, otevřela dveře i zavřela. Žalobkyně sdělila, že chodí pomalu. Při chůzi po schodech se přidržuje zábradlí a po schodech střídá končetiny. Občas ji bolí levá dolní končetina, protože ji má o 7 cm kratší. Po zařízení se žalobkyně pohybovala bez kompenzačních pomůcek, s mírným napadáním na dolní končetiny. Sešla schody v rozsahu jednoho patra tak, jak popsala. Střídala pravou a levou dolní končetinu a přidržovala se zábradlí. Šest schodů před vstupem do budovy sešla bez držení zábradlí, i když tam bylo k dispozici. Přešla do vedlejšího vchodu budovy, kde má v přízemí svůj pokoj. Žalobkyně sdělila, že sama jezdí autobusem k holiči. Když jedou ze zařízení na výlet, cestují např. autobusem, tramvají, trolejbusem, společně s pracovníci. Se sestrou jezdí autem k lékařům, na výlety. Na víkendy jezdí k sestře a spí tam.

Sociální pracovnice potvrdila, že většinou co 14 dnů jezdí žalobkyně na víkend k sestře. Vyjíždí v sobotu a po přespání ji sestra v neděli přiveze zase zpět do zařízení. K základní životní potřebě b) orientace záznam ze sociálního šetření obsahuje údaj o tom, že žalobkyně byla schopna poznávat a rozeznávat zrakem a sluchem, slyšela běžnou hovorovou řeč. Nosí brýle, které měla nasazené i po celou dobu šetření. Sdělila, kdy se narodila, věděla, že je v zařízení Čtyřlístek v Třebovicích. Správně uvedla měsíc srpen a rok 2023. Den v týdnu řekla, že je čtvrtek, což odpovídalo, a jaké je roční období, uvedla, že léto. Čas na ručičkových hodinách pozná. Je schopna se orientovat v tom, co znamená ráno, večer atd., ví, v kolik hodin se podává oběd. Byla schopna informace podávat adekvátně, dotazům rozuměla. V přirozeném sociálním prostředí, tj. nejen na pokoji, ale i v celém zařízení, se žalobkyně orientuje. To bylo potvrzeno i při návštěvě jejího pokoje, kdy šla z jedné části budovy do druhé jako první. Po vstupu do vedlejšího vchodu budovy se v chodbě zula, boty si uklidila, přezula se do domácí obuvi, klíči, které u sebe měla, otevřela vchod do budovy i dveře u jejího pokoje v přízemí. Zástupkyně žalobkyně a sociální pracovnice chtěly doplnit, že žalobkyně např. ví, že má její sestra narozeniny, ale neví, že by jí měla něco dát. K základní životní potřebě c) komunikace jsou v záznamu o sociálním šetření údaje o tom, že žalobkyně byla schopna porozumět dotazům a podávala na ně adekvátní srozumitelné odpovědi. Vyjadřovala se mluvenou řečí. Je levačka, což bylo zjištěno tak, že ji pracovnice žalovaného nechala napsat větu a ona propisku uchopila do levé ruky. Napsala „líbí se mi sport“. Na dotaz „jaký“, napsala „hokej“, na otázku, kde ho sleduje, napsala „je televizi“. Žalobkyně sdělila, že sleduje televizi, na dotaz ohledně semaforu při přecházení cesty, žalobkyně odpověděla, že se přechází na zelenou a na červenou se jít nesmí. Bylo zjištěno, že žalobkyně má k dispozici mobilní tlačítkový telefon. Telefonuje jen se sestrou, hovor přijme. V době sociálního šetření byla schopna přečíst článek v časopisu „Sociální služby“, který zapůjčila sociální pracovnice. Nejdříve sdělila, že nemá druhé brýle, že nevidí, ale nakonec byla schopna text přečíst. Poté byla schopna říct, že byl článek o kapele. Na dotaz sociální pracovnice, jestli ví jméno kapely, odpověděla, že se jednalo o kapelu Jelen, její písničky zná. K tomu sociální pracovnice a zástupkyně žalobkyně chtěly dopsat, že žalobkyně je kontaktní, často se osob dotýká a říká věci, které nejsou vždy vhodné, např. „já jsem na vás myslela“. Sociální pracovnice uvedla, že má žalobkyně někdy výpadky, někdy není schopna říct a popsat, co dělala. V průběhu prováděného sociálního šetření sociální pracovnice Čtyřlístku přesně nevěděla, jak je žalobkyně schopna s mobilním telefonem zacházet a jestli jí funguje. Následujícího dne 18. 8. 2023 telefonicky sdělila, že žalobkyně na mobilním telefonu hovor přijme. SMS zprávu nenapíše, neboť nepochopí, že musí tlačítko vícekrát zmáčknout, aby se jí na displeji ukázalo písmeno, které potřebuje napsat. Sama není schopna telefonní číslo vytočit. V současné době jí na tlačítkovém telefonu funguje jen tísňové volání. K základní životní potřebě d) stravování se v záznamu uvádí, že žalobkyně si vybere, na co má chuť, má ráda jogurty, sama si je umí otevřít. Většinou pije vodu z kohoutku, vodu si napustí z kohoutku do hrnku, ze kterého potom pije. Stravu je schopna příborem rozdělit na menší kousky. Nají se samostatně běžným způsobem. Polévku jí lžící. Je schopna si stravu naservírovat. Talíř sama přenesla z jídelního okénka na stůl. Dietní režim žádný nařízený nemá. Většinou jí třikrát denně – snídaneň, oběd a večeře. V rychlovarné konvici si ohřeje vodu na čaj nebo cappuccino, vodu do hrnku z konvice sama nalije. Sociální pracovnice k tomu doplnila, že se v rámci programu žalobkyně účastní vaření v zařízení a vaří pod dohledem a s pomocí, někdy ale chodí na jídlo do stravovacího provozu vedlejší sociální služby. Je schopna např. oškrábat brambory, ale nebyla by schopna samostatně připravit řízek. Žalobkyně jí i nějaké svačinky, nezkontroluje, zda jsou potraviny prošlé. Potřebuje

celodenní dohled a nutnou podporu. K základní životní potřebě e) oblékání a obouvání je v záznamu uvedeno, že oblečení i obutí si žalobkyně vybere přiměřeně okolnostem a nachystá si ho. Sociální pracovnice k tomu uvedla, že je nutné oblečení zkontrolovat, protože žalobkyně nerozezná vhodnost oblečení, nachystá si špinavé, použité nebo roztrhané oblečení namísto čistého a vhodného. Žalobkyně uvedla, že kdyby šla nyní ven, vzala by si kalhoty. Na dotaz pracovnice žalovaného, zda krátké nebo dlouhé, zástupkyně žalobkyně i sociální pracovnice zareagovaly s tím, že je žalobkyni odpověď nabízena. Žalobkyně uvedla, že by si na sebe v létě vzala krátké kalhoty, tričko s krátkým rukávem a sandály. Na dotaz, co by si oblékla v zimě, za sebou najednou vyjmenovala: dlouhé kalhoty, tričko, mikinu, bundu a vysoké zimní boty. Na nátláku, který měla na sobě, byla schopna rozeznat a ukázat rub a líc, sdělila, že se sama oblékne i obuje, svlékne i zuje. Při vstupu do vedlejšího vchodu budovy, kde žalobkyně bydlí, se v chodbě zula, boty si uklidila, přezula se do domácí obuvi. Uvedla, že se večer po osprchování převléká do pyžama a také to v souvislosti s dodržováním denního režimu dle sociální pracovnice provádí. K základní životní potřebě b) tělesná hygiena jsou v záznamu údaje o tom, že na pokoji je umyvadlo, sprchový kout a toaleta. V rámci ranní hygieny si žalobkyně sama umyje ruce i obličej, ráno i večer si vyčistí zuby, používá i ústní vodu. Učesá se sama. Vlasy si jezdí stříhat sama ke kadeřnici do Poruby. Sprchuje se jedenkrát denně, večer. Celkovou hygienu včetně umytí vlasů provede samostatně, nikdo u této činnosti nedohlíží. Osuší se sama. Nehty na jedné ruce si ostříhá sama, nehty na druhé ruce a nohou jí pak stříhá pracovník. Sociální pracovnice doplnila, že v poslední době se provádění hygieny u žalobkyně zhoršilo. Musí se jí dodržování mytí více připomínat a musí se pobízet, aby hygienu provedla. K základní životní potřebě g) výkon fyziologické potřeby je v záznamu uvedeno, že žalobkyně si na toaletu zajde sama, WC použije včas. Madla na toaletě nemá, sama na mísu usedne i vstane, polohu zaujme. Vyprázdní se, očistu provede samostatně. V době menstruace používá hygienické pomůcky, jinak ne. Vložky si mění sama. Tvrdila, že si vložku mění při každém použití WC. Sociální pracovnice k tomu doplnila, že si žalobkyně mění vložky samostatně, nalepí si je správně, ale musí se jí to připomínat, aby výměnu vložek provedla. Někdy se stane, že má krví znečištěné oblečení. V závěru záznamu ze sociálního šetření jsou údaje o tom, že pracovnice žalovaného získala informace nejprve sdělením a pozorováním žalobkyně, poté ověřením návštěvou pokoje. Následně prošla již bez přítomnosti žalobkyně každou z aktivit základních životních potřeb se sociální pracovníci a zástupkyní žalobkyně. To, co doplnila sociální pracovnice, případně to, co chtěla zaznamenat zástupkyně, bylo do protokolu ze sociálního šetření zapsáno. V rámci sociálního šetření zástupkyně žalobkyně doložila kopii lékařské zprávy psychiatra MUDr. K. ze dne 16. 8. 2023. Zástupkyně žalobkyně byla informována, že posudková komise bude požádána o vypracování doplňujícího posudku. Námitky protokolace žádné vzneseny nebyly, všechny přítomné osoby protokol podepsaly.

43. Následně žalovaný požádal PK MPSV ČR v Ostravě o vypracování doplňujícího posudku, přičemž ještě před jeho podáním žalobkyně doložila do spisu zprávu z komplexního psychologického vyšetření PhDr. V., Mgr. R., ze dne 28. 8. 2023 – vypracována dne 11. 9. 2023 a tato zpráva byla žalovaným zaslána posudkové komisi. V doplňujícím posudku ze dne 26. 10. 2023 PK MPSV ČR v Ostravě uvedla, že prostudovala podkladovou dokumentaci, která byla dostatečná k projednání v nepřítomnosti žalobkyně a k přijetí posudkového závěru. Přítomnost žalobkyně nebyla nezbytná, zdravotní stav je dostatečně doložen lékařskými zprávami, podkladová dokumentace je kompletní. Poukázala na to, že

bylo provedeno nové sociální šetření 17. 8. 2023, zdravotní stav žalobkyně dostatečně objektivizován, její přítomnost by nepřinesla nová zjištění o zdravotním stavu a měla by pouze orientační charakter. Doložená zpráva z vyšetření žalobkyně psychiatrem MUDr. K. 16. 8. 2023 dle posudkové komise neprokazuje žádné nové posudkově významné skutečnosti, je v ní uvedeno, že u žalobkyně je přítomna lehká mentální retardace, pro kterou je invalidizována a omezena ve způsobilosti k právním úkonům. Posudková komise dále v rámci namítaných základních životních potřeb citovala některá zjištění ze sociálního šetření dne 17. 8. 2023, konstatovala, že se opětovně zabývala podkladovou dokumentací a vyslovila závěr, že žalobkyně zvládá základní životní potřeby mobilita, komunikace, stravování, tělesná hygiena, orientace a uzavřela, že neshledala důvody pro změnu již přijatého posudkového závěru, že žalobkyně nezvládá čtyři základní životní potřeby e) oblékání a obouvání, h) péče o zdraví, i) osobní aktivity a j) péče o domácnost. Podle § 8 odst. 2 písm. a) zákona č. 108/2006 Sb., ve znění zákona č. 366/2011 Sb., se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I. (lehká závislost).

44. Ze správního spisu se dále podává, že 2. 11. 2023 se žalobkyně prostřednictvím svého zástupce seznámila s podklady rozhodnutí a následně 6. 11. 2023 se písemně vyjádřila a vyslovila nesouhlas se závěry posudkové komise stran základních životních potřeb b) orientace, c) komunikace, d) stravování, e) oblékání a obouvání, f) tělesná hygiena, g) výkon fyziologické potřeby, h) péče o zdraví, i) osobní aktivity a j) péče o domácnost. Stran žalobou namítané základní životní potřeby a) mobilita konstatovala, že v této oblasti podporu nepotřebuje. U každé z namítaných základních životních potřeb sdělila, kterou z jednotlivých aktivit nezvládá. U základní životní potřeby b) orientace konstatovala, že se orientuje místem pouze v přirozeném sociálním prostředí, tj. v Třebovicích a nejbližším okolí, zvládá pouze naučené cesty v blízkém okolí, na jiných místech, pro ni neznámých, potřebuje podporu pracovníka, protože hrozí riziko, že zabloudí. Nezvládne bez doprovodu cestovat po městě Ostrava, neorientuje se v městské hromadné dopravě, neumí si vyhledat trasu. Podpora pracovníka při této aktivitě je nezbytná. Co se týká orientace v obvyklých situacích a přiměřeně v nich reagovat, žalobkyně uvedla, že potřebuje podporu pracovníka i při této aktivitě, neví, jak přiměřeně reagovat na různé situace, když neví, co má dělat, obrací se na pracovníka sociální služby, který ji poradí. U základní životní potřeby c) komunikace žalobkyně odkázala na zjištění ze sociálního šetření, z něhož citovala a uvedla, že záleží na její momentální náladě, někdy je komunikativnější, nicméně poskytovatel sociálních služeb má zkušenost s tím, že často odpovídá pouze jednoslovně, nerozvine komunikaci, uzavře se nebo naopak říká věci, které na nic nenavazují a jsou obsahově stále se opakující. Pokud se v domácnosti řeší nějaká otázka vzájemného soužití klientů, která se týká i jí, např. nedorozumění mezi klienty, neodpovídá nebo na dotazy řekne „nevím“. Jednodušší zprávy chápe, avšak sdělení týkající se např. vyřizování různých záležitostí (např. nákup jízdenku, lístků na akce apod.) už nepotřebuje podporu pracovníka. Ve vztahu k základní životní potřebě d) stravování žalobkyně uváděla, že hotový nápoj a potraviny si vybere, ale při výběru potravin např. z lednice, vůbec nezohledňuje dobu použitelnosti potravin. Pracovník musí potraviny průběžně kontrolovat. Při nakupování potravin je nutná podpora pracovníka, protože žalobkyně si vybírá stále jedny a ty samé potraviny (šunka, tavený sýr, chléb, jogurty). Nenapadne ji vůbec nakoupit si zeleninu, ovoce, jiné druhy uzenin apod. U základní životní potřeby oblékání a obouvání žalobkyně uváděla, že potřebuje rady pracovníka při výběru oděvu a obuvi dle počasí a k určité společenské události. Občas si nezveze čisté prádlo a chodí ve špinavém, pracovník zařízení ji musí upozornit, aby se

převlékla. Nedává pozor, zda má oblečení vyhovující (bez děr). Podpora pracovníka je při této aktivitě důležitá. Ve vztahu k základní životní potřebě tělesná hygiena žalobkyně odkazovala na zjištění ze sociálního šetření a sdělení sociální pracovníce, že za poslední rok se dodržování hygieny u žalobkyně zhoršilo, pracovník ji musí vést a motivovat k mytí (nerozzná potřebu). Potřebuje slovní podporu pracovníka po sprchování, pracovník jí připomíná promazávání problémových míst na kůži. Poukázala na to, že nehty na jedné ruce jí musí stříhat pracovník zařízení. Pracovník zařízení jí také musí připomenout, aby si umyla ruce, předtím, než bude manipulovat s potravinami. Automaticky to neudělá. Ve vztahu k základní životní potřebě g) výkon fyziologické potřeby žalobkyně namítala ve vztahu k aktivitě pod bodem 5. používání hygienických pomůcek, že pracovník zařízení jí musí během dne připomínat výměnu vložek. Podpora pracovníka zařízení je nutná. Po tomto vyjádření žalovaný požádal opětovně posudkovou komisi o posouzení stupně závislosti žalobkyně. Žalovaný současně zaslal posudkové komisi vyjádření poskytovatele sociálních služeb Čtyřlístek ke schopnostem žalobkyně zvládat či nezvládat základní životní potřeby a v žádosti o doplňující posudek odkázal rovněž na obsah sociálního šetření ze dne 17. 8. 2023, zprávu z psychologického vyšetření ze dne 28. 8. 2023 (vypracována ke dni 11. 9. 2023).

45. V doplňujícím posudku ze dne 11. 3. 2024 (v pořadí druhém) posudková komise specifikovala podklady, z nichž vycházela, citovala některá zjištění ze sociálního šetření ze dne 23. 8. 2023, k čemuž doplnila poznámku, že dle dokumentace žalobkyně absolvovala zvláštní školu, kterou navštěvovala od 8 let, opakovala druhou třídu, poté navštěvovala rodinnou školu. Dále uvedla, že žalobkyně je samostatně mobilní, chůzi po schodech zvládá, je schopna sama cestovat hromadnou dopravou, jezdí co 2 týdny na víkend k sestře (vezena autem), jezdí sama MHD ke kadeřnici do Poruby, v mobilitě není omezena. Dále posudková komise uvedla, že žalobkyně je plně orientována místem, časem i osobou, orientuje se podle hodin a kalendáře, roční období rozezná. Věděla, který je den včetně data, orientuje se ve známém prostředí, zná semaforey, ví jak přecházet, na semaforu, rozezná červenou, zelenou. Je komunikativní, řeč je srozumitelná, dotazům rozumí, odpovídá přiléhavě, informace podává v dostatečném rozsahu, čte a píše. Jídlo si vybere, má svá oblíbená jídla, stravuje se v jídelně, kde jídlo přenes, jí třikrát denně. Kávu si uvaří, jogurty z lednice apod. si vezme. Nakupovat chodí s doprovodem. Je soudem omezena v nakládání s finančními prostředky. Obléká se samostatně a při cíleném rozhovoru přesně a správně popsala, co by si oblékla v zimě a co v létě, byla v tomto plně orientovaná. Rub a líc rozezná, barvy zná. Sama se denně sprchuje, čistí si zuby, myje si vlasy sama. WC zvládá samostatně včetně očištění, výměnu vložek zvládá. Posudková komise se dále vyjadřovala k obsahu zprávy o psychologickém vyšetření žalobkyně PhDr. J. V., Mgr. V. R. z 28. 8. 2023 a 23. 11. 2023. K tomu posudková komise uvedla, že v původním vyšetření z 28. 8. 2023 je uvedeno, že u žalobkyně se jedná o intelekt na rozhraní pásma podprůměru a výrazného podprůměru (CIQ = 60), který je ukazatelem všeobecné úrovně intelektových schopností, schopnosti racionálně myslet a efektivně se vyrovnávat s úkoly. Ve zprávě ze dne 23. 11. 2023 psychologka tvrdí, že využitelnost jejího intelektu v běžném životě je nižší a odpovídá pásmu středně těžké mentální retardace. Takové závěry psychologa nelze dle PK MPSV akceptovat, neboť jsou v přímém rozporu s výsledky zdravotnické dokumentace, sociálního šetření a doloženého způsobu života žalobkyně v chráněném bydlení, včetně zjištěných schopností a aktivit. Proč psychologka provedla tak zásadní obrát v jednom písemném dokumentu, nelze dle posudkové komise zjistit. Dále posudková komise uvedla, že prostudovala lékařský nález psychiatra MUDr. J. K. ze dne 13. 12. 2023, který opsál výše

uvedený závěr psycholožky a dále konstatoval, že žalobkyně potřebuje celodenní dohled a potřebuje asistenci se základními úkony sebezpečí. Vlastní psychiatrické vyšetření nedoložil. Jako diagnózu uvedl „mentální retardaci“. Posudková komise dále konstatovala, že v roce 2005 psycholožka PhDr. V. žalobkyni vyšetřila pro znalecký posudek a zjistila podprůměrný intelekt s celkovým IQ 71, se slušnou informovaností a orientací. Žalobkyni vyšetřil soudní znalec psychiatr MUDr. J. S. pro okresní soud. Znalecký posudek vypracoval 25. 7. 2005 se závěrem jedná se o simplexní osobnost s výraznými rysy nevyzrálosti a intelektovými schopnostmi v pásmu slaboduchosti. Posudková komise k tomu uvedla, že nebyl zdravotní důvod k významnému poklesu intelektu, jak to prezentuje psycholožka PhDr. V. – s přihlédnutím k úplné dokumentaci. Další zpráva psychiatra MUDr. K. dle posudkové komise nepřinesla žádné nové skutečnosti. PK MPSV dospěla k závěru, že „není důvodné ani nezvládání e) oblékání a svlékání – viz sociální šetření ze dne 24. 8. 2023“, kdy žalobkyně tyto činnosti zcela samostatně zvládala. Posudková komise uzavřela, že žalobkyně nezvládá pouze tři základní životní potřeby, a to h) péče o zdraví, i) osobní aktivity a j) péče o domácnost. K datu 12. 9. 2022 žalobkyně byla osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I. (lehká závislost).

46. Ze správního spisu dále plyne, že žalovaný 13. 3. 2024 požádal PK MPSV ČR v Ostravě o doplnění posudkového zhodnocení PK MPSV ze dne 11. 3. 2024, a to s ohledem na hodnocení závěrů psycholožky PhDr. V. ze dne 28. 8. 2023 a 23. 11. 2023 a lékařské zprávy psychiatra MUDr. K. ze dne 13. 12. 2023 a požádal posudkovou komisi o vyžádání odborného lékařského vyšetření k objektivizaci zdravotního stavu žalobkyně, popř. provedení vlastního vyšetření při jednání posudkové komise.
47. Z protokolu o jednání PK MPSV ČR v Ostravě ze dne 1. 8. 2024 a posudku z téhož data plyne, že žalobkyně byla jednání posudkové komise přítomna. V posudku, který obsahuje výčet podkladové dokumentace, z níž posudková komise vycházela se uvádí, že jednání posudkové komise proběhlo dne 10. 5. 2024 za přítomnosti žalobkyně, její opatrovnice a právní zástupkyně. Žalobkyně seděla mezi oběma ženami. Na otázky odpovídala stručně, zjevně byla v rozpacích, stísněná. Na některé otázky neodpovídala vůbec. Srozumitelnost řeči byla snížena. Sdělila, že si čte knihy, pohádky, ale názvy nezná. Odpovídala převážně její opatrovnice. Sdělila, že žalobkyně nejedí do Poruby ke kadeřnici, že nyní „snad“ dojíždí kadeřnice do zařízení. S otázkou se obrátila na žalobkyni, která neodpověděla. Opatrovnice žalobkyně nebyla schopna sdělit, do jaké míry žalobkyně opouští sama zařízení. Pro posouzení to není dle posudkové komise podstatné, stav by měl vyplývat z režimu zařízení. Dále bylo při jednání sděleno, že veškeré činnosti jsou vykonávány pod dohledem a s vedením pracovníků v zařízení, jedná se o tzv. „klíčového pracovníka“. K tomu posudková komise uvedla, že to však není reálné, neboť by musel být stejný počet klientů a pracovníků, aby přibližně ve stejnou dobu zvládali u všech osob např. dohled při snídani nebo oblékání, sprchování. Posudková komise následně odkázala na záznam ze sociálního šetření ze dne 17. 8. 2023, z něhož stručně citovala. K tomu posudková komise konstatovala, že při sociálním šetření byla žalobkyně podstatně sdílnější, i když byla přítomna sociální pracovníce zařízení než při jednání posudkové komise. Dnes na žádost, aby napsala větu, rychle napsala propisovací tužkou psacím písmem: „dneska je hezký den“. Následně posudková komise v posudku cituje zjištění ze zdravotnické dokumentace psychiatra MUDr. J. K. a s ohledem na tvrzení opatrovnice u jednání poznamenala, že v dokumentaci psychiatra není uvedena diagnóza schizofrenie, o které opatrovnice hovořila. PK MPSV dále konstatovala, že

v dokumentaci psychiatra jsou založeny zprávy z psychologických vyšetření Mgr. R. ze dne 28. 8. 2023 se závěrem: intelektové schopnosti v pásmu výrazného podprůměru vzhledem k věkové normě (dle WAIES – III.: CIQ 60). Myšlení rigidní, exekutivní fungování narušeno, není schopnost plánovat, schopnost učit se novým věcem je značně limitována. Údaj v nález, že žalobkyně je schopna se oblékat pouze pod dohledem, dle posudkové komise neodpovídá zjištění při sociálním šetření a neodpovídá ani výrazně podprůměrnému intelektu. Posudková komise dále cituje ze zprávy psycholožky ze dne 23. 11. 2023 a uvádí „není doloženo nové vyšetření, závěr je shodný – intelektové schopnosti v pásmu výrazného podprůměru vzhledem k věkové normě, IQ 60. Psycholožka navíc uvádí, že v doplnění vyšetření ze dne 22. 11. 2023 pacientka ve vyšetření intelektu selhává a intelektové schopnosti se jeví jako ostrůvkovité (nedoloženo) a výkon v některých oblastech pásma LMR (lehká mentální retardace) a využitelnost intelektu v běžném životě je však ještě nižší, odpovídá pásmu středně těžké mentální retardace (SMR).“ Posudková komise k tomu uvádí, že souhlasí s tím, že stav dosahuje pásma lehké mentální retardace (tj. IQ 50 – 69), ale nesouhlasí se závěry o využití v pásmu střední mentální retardace (IQ 35 – 49), neboť v krátkém časovém odstupu nemohlo dojít k tak významnému prohloubení defektu intelektu. Není doloženo zhoršení zdravotního stavu ani jiný důvod. Způsoby zvládání základních životních potřeb a schopnost sebeobsluhy tomu neodpovídají. K tomu posudková komise poznamenává, že psycholožka ve svých závěrech vycházela ze sdělení opatrovnice, aniž by měla sama zjištěn skutečný stav výkonu zvládání základních životních potřeb h) péče o zdraví – byla zohledněna, i) osobní aktivity – bylo zohledněno, j) péče o domácnost – byla zohledněna. Posudková komise uzavřela, že nespátňuje důvod k dalšímu psychologickému vyšetření, neboť nálezy z předchozích let středně těžkou mentální retardaci neprokázaly a dosavadní zdravotní stav a způsob života tomu také neodpovídá (viz sociální šetření a předchozí posudková hodnocení). Posudková komise trvá na svých předchozích závěrech, nadále se jedná o první stupeň závislosti na péči. K tomuto posudku se žalobkyně vyjádřila písemně v podání ze dne 9. 8. 2024, v němž zopakovala své předchozí výhrady, přičemž ohledně základní životní potřeby a) mobilita oproti předchozímu vyjádření žalobkyně namítala, že posudková komise nepřihlédla k tomu, že napadá na dolní končetinu (z důvodu, že jednu dolní končetinu má kratší), při chůzi po schodech se musí přidržovat. Posudkové komisi vytkla, že nepřihlédla ke všem skutečnostem vyplývajícím ze zprávy Mgr. R. ze dne 23. 11. 2024, přehlédla, že trvale bere medikaci k řešení psychiatrických obtíží, a to Risperdal a Reagila, což posudková komise v posudku vůbec nezmiňuje. Dle žalobkyně měla rovněž přihlédnout i ke sdělení centra Čtyřlístek ze dne 6. 11. 2023. Odkazovala rovněž na sociální šetření ze dne 16. 9. 2022, 17. 8. 2023, z nichž plyne, že veškeré činnosti vykonává pod dohledem a s vedením pracovníků v zařízení.

48. Žalovaný následně vydal žalobou napadené rozhodnutí ze dne 20. 8. 2024 č. j. MPSV-2024/183970-923, jímž odvolání žalobkyně proti rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Ostravě ze dne 3. 3. 2023 č. j. 114912/2023/OOI zamítl a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil.
49. K žalobním námitkám krajský soud uvádí následující. Podle citované přílohy č. 1 vyhl. č. 505/2006 Sb., se za schopnost zvládat základní životní potřebu b) orientace považuje stav, kdy osoba je schopna 1. poznávat a rozeznávat zrakem a sluchem, 2. mít přiměřené duševní kompetence, 3. orientovat se osobou, časem a místem, 4. orientovat se v přirozeném sociálním prostředí, orientovat se v obvyklých situacích a přiměřeně v nich reagovat. V této

souvislosti soud odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 3 Ads 69/2014-50, v němž soud poznamenal, že schopností orientace ve smyslu přílohy č. 1 písm. b) vyhl. č. 505/2006 Sb., je třeba rozumět orientaci v situacích pomocí smyslů, zraku a sluchu – s dostatečnou duševní kompetencí reakce na nastalé situace. Podle § 3 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, písm. d), se pro účely tohoto zákona rozumí přirozeným sociálním prostředím rodina a sociální vazby k osobám blízkým, domácnost osoby a sociální vazby k dalším osobám, se kterými sdílí domácnost, a místa, kde osoby pracují, vzdělávají se a realizují běžné sociální aktivity. U žalobkyně se sice nejedná o postižení zraku a sluchu, ale o postižení duševní. Jak plyne z citované vyhlášky, při vyhodnocování potřeby orientace je nutné hodnotit mimo jiné schopnost orientovat se v přirozeném sociálním prostředí a schopnost orientovat se v obvyklých situacích a přiměřeně v nich reagovat. K tomu, zda a z jakých důvodů je žalobkyně schopna se orientovat v obvyklých situacích a přiměřeně v nich reagovat, se posudek PK MPSV ČR v Ostravě včetně všech výše citovaných doplňujících posudků nevyjadřuje vůbec, nevysvětluje, zda žalobkyně má dostatečné duševní kompetence reagovat na nastalé situace. Za přirozené sociální prostředí nelze považovat toliko Chráněné bydlení Čtyřlístek, kde žalobkyně bydlí, nýbrž i prostředí mimo uvedené zařízení sociálních služeb. PK MPSV ČR v Ostravě ve výše citovaných posudcích nesprávně hodnotily schopnost žalobkyně zvládat základní životní potřebu b) orientace pouze v prostředí chráněného bydlení a na schopnost poznávat a rozeznávat zrakem a sluchem. Za tohoto stavu zjištěné schopnosti žalobkyně zvládat dílčí aktivity vztahující se k základní životní potřebě b) orientace, nelze považovat za náležitě zjištěné. V této souvislosti lze odkázat na zprávu klinické psychologičky PhDr. J. V. (Mgr. V. R. ze dne 11. 9. 2023), v níž se mimo jiné konstatuje, že celkový inteligenční kvocient žalobkyně, který je ukazatelem všeobecné úrovně intelektových schopností, schopností racionálně myslet a efektivně se vyrovnávat s úkoly, se nachází v pásmu výrazného podprůměru (CIQ = 60). Verbální inteligenční kvocient se nachází v pásmu výrazného podprůměru (VIQ = 56). Významná je diskrepance mezi verbální a performační složkou, nerovnoměrný výkon MMSE 16/30b. Kresba odpovídající sníženému intelektu, myšlení rigidní, exekutivní fungování narušeno, není schopna plánovat, schopnost učit se novým věcem je značně limitována. Je orientována osobou, orientace místem, časem a situací vágní. Komunikace omezená, v rozhovoru používá slova nebo jednoduchá slovní spojení, artikulace místy zhoršená. Schopnost se rozhodovat a vyhodnotit důsledky rozhodnutí je limitována, stejně tak je limitována schopnost plánovat. Ze záznamu ze sociálního šetření se kromě jiného podává, že žalobkyně není schopna přiměřeně reagovat na různé situace, když neví, co má dělat, obrací se na pracovníka sociální služby.

50. Za schopnost zvládat základní životní potřebu c) komunikace se považuje stav, kdy osoba je schopna porozumět a porozumět, a to mluvenou srozumitelnou řečí a psanou zprávou, porozumět všeobecně používaným základním obrazovým symbolům nebo zvukovým signálům, používat běžné komunikační prostředky. K tomu, zda žalobkyně je schopna zvládat vyjmenované aktivity v přijatelném standardu se posudky PK MPSV ČR v Ostravě, z nichž bylo citováno výše, vůbec nevyjadřují. Ze záznamu ze sociálního šetření plyne, že žalobkyně má mobilní telefon, hovor přijme, ovšem SMS zprávu nenapíše, neboť nedokáže pochopit, že musí tlačítko vícekrát zmáčknout, aby se jí na displeji zobrazilo písmeno, které potřebuje napsat. Sama není schopna zadat telefonní číslo. I u této základní životní potřeby za popsání stavu zjištěné schopnosti žalobkyně zvládat dílčí aktivity vztahující se k základní životní potřebě c) komunikace, nelze považovat za náležitě zjištěné.

51. Co se týká základní potřeby d) stravování, je třeba uvést, že osoba je schopna zvládat tuto základní životní potřebu tehdy, pokud je schopna vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, nápoj nalít, stravu naporcovat, naservírovat, najíst se a napít a dodržovat stanovený dietní režim. Ani u této základní životní potřeby se posudková komise nezabývala hodnocením každé z dílčích aktivit v rámci základní životní potřeby stravování a nereagovala na zjištění ze sociálního šetření o tom, že žalobkyně při výběru potravin např. z lednice vůbec nezohledňuje dobu použitelnosti potravin a že pracovník sociálního zařízení musí potraviny průběžně kontrolovat. I ve vztahu k této základní životní potřebě jsou posudky PK MPSV ČR v Ostravě neúplné a nepřesvědčivé.
52. Neúplné hodnocení ve výše citovaných posudcích PK MPSV ČR v Ostravě se týká i základní životní potřeby e) oblékání a obouvání. Posudková komise pominula zjištění ze sociálního šetření o tom, že žalobkyně nerozezná vhodnost oblečení, nachystá si prádlo špinavé, použité nebo roztrhané namísto čistého a vhodného.
53. Podle písm. f) přílohy č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů, se za schopnost zvládat základní životní potřebu tělesná hygiena považuje stav, kdy osoba je schopna použít hygienické zařízení, mýt si a osušovat si jednotlivé části těla, provádět celkovou hygienu, česat se, provádět ústní hygienu. Ze záznamu ze sociálního šetření plyne, že provádění hygieny se u žalobkyně zhoršilo, je nutné jí připomínat dodržování mytí a pobízet ji k provádění hygieny. Ze sdělení sociální pracovnice chráněného bydlení Čtyřlístek je uvedeno, že pracovník ji musí vést a motivovat k mytí, nerozezná potřebu. Hygienické úkony provádí sama, avšak je nutné, aby ji pracovník vlasů domyl. Zároveň je nutno jí připomínat hygienu rukou, je třeba dohlížet, aby si žalobkyně vyměnila hygienické pomůcky, protože mívá krví znečištěné oblečení. Nebylo tedy zjištěno, že by žalobkyně byla schopna zcela samostatně provádět celkovou hygienu. Závěr žalovaného, že dle podkladové dokumentace je žalobkyně schopna si sama umýt obličej, ruce, vyčistit si zuby, učesat se, a že celkovou hygienu, včetně mytí vlasů, provádí samostatně, je v rozporu mezi skutkovým stavem zjištěným v rámci sociálního šetření a ze sdělení sociálního pracovníka chráněného bydlení Čtyřlístek. Oporu ve spise nemá ani závěr žalovaného, že připomínání nutnosti hygieny není u žalobkyně každodenního charakteru. Posudková komise v předmětných posudcích k základní životní potřebě tělesná hygiena stroze uvedla toliko to, že žalobkyně se sama denně sprchuje, čistí si zuby, myje si vlasy sama. Ani u této základní životní potřeby posudková komise dostatečně nezohlednila požadavek ust. § 2a vyhl. č. 505/2006 Sb., posuzovat zvládnutí základní životní potřeby f) tělesná hygiena skrze dílčí aktivity vymezené v příloze č. 1 vyhlášky. Nevypořádala se s částí skutkových zjištění, která byla výsledkem sociálního šetření.
54. Nedůvodnými soud naopak shledává žalobní námitky ve vztahu ke schopnosti žalobkyně zvládat základní životní potřebu g) výkon fyziologické potřeby a a) mobilita.
55. Za schopnost zvládat základní životní potřebu g) výkon fyziologické potřeby se podle citované přílohy č. 1 prováděcí vyhlášky považuje stav, kdy osoba je schopna 1. včas použít WC, 2. zaujmout vhodnou polohu, 3. vyprázdnit se, 4. provést očistu, 5. používat hygienické pomůcky. Soud souhlasí s žalovaným, že dle podkladové dokumentace včetně záznamu ze sociálního šetření vyplývá, že na WC si žalobkyně zajde sama a včas, sama zaujme vhodnou

polohu, vyprázdní se, provede očistu, sama si vyměňuje hygienické pomůcky. Pokud se žalobkyni stane, že má někdy krví znečištěné oblečení, pak nedostatek v tomto směru byl zohledněn u základní životní potřeby tělesná hygiena. Uvedené obtíže žalobkyně při menstruaci, které nejsou každodenní záležitostí, nemají významu pro učinění závěru o zvládání základní životní potřeby g) výkon fyziologické potřeby.

56. Za schopnost zvládat základní životní potřebu mobilita se podle písm. a) přílohy č. 1 vyhl. č. 505/2006 Sb., považuje stav, kdy osoba je schopna zvládat vstávání a usedání, stoj, zaujímat polohy, pohybovat se chůzí krok za krokem, popř. i s přerušováním, zastávkami, v dosahu alespoň 200 m, a to i po nerovném povrchu, chůzi po schodech v rozsahu 1 patra směrem nahoru i dolů, používat dopravní prostředky včetně bariérových. V oblasti mobility u žalobkyně nebyla prokázána funkčně těžká paréza či plegie dolních končetin, nebylo prokázáno závažné pohybové omezení kloubního rozsahu nosných kloubů nebo jejich těžká nestabilita, nejsou přítomny funkčně závažné svalové atrofie dolních končetin. Zvládání základní životní potřeby v oblasti mobility je vždy hodnoceno s užitím dostupných facilitátorů a pomůcek, tj. stoj i chůze, včetně chůze do schodů s užitím holí, berlí, zábradlí apod. Dle sociálního šetření je žalobkyně schopna samostatného stoje a chůze bez kompenzačních pomůcek, napadá na jednu končetinu, chodí pomalu, hybnost horních končetin je bez omezení, zvládá měnit polohy, vydrží stát, při chůzi do schodů se přidržuje zábradlí, tedy s kompenzační pomůckou.
57. Soud uzavírá, že ve vztahu k základním životním potřebám a) mobilita a g) výkon fyziologické potřeby žalovaný řádně zjistil skutkový stav. Ve vztahu k hodnocení základních životních potřeb b) orientace, c) komunikace, d) stravování, e) oblékání a obouvání a f) tělesná hygiena, krajský soud, jak výše uvedeno, nepokládá posudky PK MPSV za úplné a přesvědčivé a jsou tak v konečném důsledku nepřezkoumatelné. Takové posudky nemohly být podkladem pro posouzení rozhodných otázek zvládání uvedených základních životních potřeb.
58. Napadené rozhodnutí bylo proto nutno zrušit pro vady řízení ve smyslu ust. § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s., neboť žalovaný ve vztahu k základním životním potřebám b) orientace, c) komunikace, d) stravování, e) oblékání a obouvání a f) tělesná hygiena, vycházel z neúplného a nepřesvědčivého posouzení otázek zvládání těchto základních životních potřeb a rozhodnutí je tak nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. V dalším řízení je třeba posudkové závěry posudkové komise doplnit tak, aby z nich bylo zřejmé, z jakých důvodů žalobkyně zvládá či nezvládá bez pomoci jiné osoby aktivity v rámci uvedených základních životních potřeb.
59. Krajský soud neprovedl žalobkyní navržený důkaz znaleckým posudkem z oboru zdravotnictví, z odvětví psychiatrie, kterýžto odůvodnila zřejmým rozporem mezi názory jejích ošetřujících lékařů a názorů lékařů posudkové komise. Navrhovaný důkaz soud považoval za nadbytečný, neboť pochybení posudkové komise spočívalo v tom, že řádně nevysvětlila, jakým způsobem hodnotila veškeré posudkové podklady a z jakého důvodu se od závěrů plynoucích z lékařských nálezů ohledně duševního stavu žalobkyně a psychiatrických obtíží odchýlila a nešlo tedy o situaci, že by zdravotní stav žalobkyně nebyl dostatečně objektivizován. V této souvislosti soud poznamenává, že správní soudy nejsou pomyslnou třetí instancí, která by měla za úkol zhojit pochybení správních orgánů při

posouzení zdravotního stavu žalobkyně. Je úkolem posudkové komise, aby v kontextu zákonných kritérií hodnotila schopnosti žalobkyně zvládat základní životní potřeby.

60. Podle ust. § 60 odst. 1 s.ř.s. soud uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobkyni, která měla v převážné části ve věci úspěch, na nákladech řízení částku 2 600 Kč. Náklady řízení sestávají z nákladů, které žalobkyně vynaložila za právní zastoupení, a to z odměny za 2 úkony po 1 000 Kč podle § 9 odst. 2, § 7 bod 3 vyhl. č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, ve znění do 31. 12. 2024, neboť uvedené úkony právní pomoci, a to příprava a převzetí zastoupení a seps žaloby byly zástupkyní žalobkyně vykonány za účinnosti citované vyhlášky do data 31. 12. 2024. K nákladům řízení dále náleží 2 režijní paušály po 300 Kč podle § 13 odst. 4 téže vyhlášky k uvedeným dvěma úkonům právní služby. Celkové náklady tak činí 2 600 Kč a žalovaný je povinen zaplatit je do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám její zástupkyně (§ 149 odst. 1 o.s.ř., zákona č. 99/1963 Sb., ve znění pozdějších předpisů, § 160 odst. 1 o.s.ř., aplikovaných na základě § 64 s.ř.s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Brno, Moravské náměstí č. 6. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ostrava 30. 6. 2025

Mgr. Jarmila Úředníčková
samosoudkyně